

ROOSEVELT OD- KLONIL POSO- JILO RUSIJ

Stališče predsednika je po-
vzročilo, da so trgovinska
pogajanja med Ameriko
in Rusijo skrahirala.

WASHINGTON, 6. sept. —
Za dalj časa trajajoča trgovin-
ska pogajanja med Zed. drža-
vami in Sovjetsko Rusijo so se
danes sesula, ko je predsednik
Roosevelt definitivno izjavil, da
je proti temu, da bi se Rusiji
dalo posojilo in trgovske kredi-
te v znesku 200 milijonov do-
larjev. To tudi pomeni, da so se
za enkrat razbila pogajanja,
potom katerih se je skušalo re-
šiti vprašanje starih ruskih dol-
gov v Ameriki in pa ruske za-
hteve za poravnavo škode, kate-
ro so napravile ameriške čete v
Rusiji po boljševiški revoluci-
ji. Kot znano, tudi zahtevajo
razne ameriške kompanije od-
škodnino za podjetja, katera je
sovjetski režim podržal.

Roosevelt je sporočil držav-
nemu departamentu, da ima A-
merika že sedaj prevelika poso-
jila v Evropi in da vsled tega
ni zaeljivo, da bi se ugodilo
sovjetski prošnji za večje po-
sojilo, ki bi bilo odplačljivo šele
čez več let.

Kot se je zvedelo iz zaneslj-
vih virov, so bile sovjetske za-
hteve sledeče:

Posojilo \$100,000,000 po obič-
ajni obrestni meri, ki bi bilo
plačljivo v teku 20 ali 25 let, ter
nadaljni kredit v znesku \$100,-
000,000, za dobo 20 ali 25 let, od
kateraga bi Rusija plačala obre-
sti po 10 ali 12 odstotkov, in iz
sklada, ki bi se ga na ta način
ustvarilo, bi se plačalo vse a-
meriške odškodninske zahteve.

Roosevelt je bil pripravljen
preskrbeti kredit za ameriške
firme, ki želijo trgovati z Rusi-
jo, ampak se je upr vsakršne-
mu posojilu.

PODRŽAJ PRAVI, DA BI NAŠEL ŽENO

NEW YORK, 6. sept. — Med-
narodni pustolovec Ivan Podr-
žaj, ki je osumljen v zvezi s iz-
ginjenjem svoje neveste Agnes
Tufverson, je sporočil, da bi že-
ljal najti ženo, če bi se ga spusti-
lo na svobodo. Tako je Podržaj
pisal sestri svoje neveste, Miss
Sally Tufverson, ki biva v De-
troitu in ki je o tem sporočila
tukajšnji policiji.

Ne bo zabave

Mr. Al Praprotnik nam poro-
ča, da se "Clam Bake" in zaba-
va na Goriškovi farmi ne bo vr-
šila v nedeljo, 9. septembra kot
se je nameravalo, to pa radi
smrti njegove tačke Mrs. Fran-
ces Marvar. Zabava se vrši v
nedeljo, 16. sept.

Tetica štokrlja

Tetica štokrlja se je zglasila
pri Mr. in Mrs. Joseph Kuhar
na Sylvia Ave. in pustila krep-
kega sinčka prvorojca. Mati
in dete se nahajata v Glenville
bolnici in se izborno počutita.
Materino deklečko ime je bilo
Marinček. Čestitamo!

Poroka

Jutri ob 9. uri dopoldne se
poročita Mr. Michael Preskar
in Miss Jennie Možina. Ženin je
sin poznane rodbine Preskarje-
ve, 957 E. 239 St., nevesta pa
hčerka Mr. in Mrs. Možina iz
Michigan Ave. Bilo srečno!

V nedeljo se vršita dva velika koncerta

V avditoriju S. N. Doma se vrši koncert Mladinskega zbo-
ra, na Močilnikarjevi farmi pa bo skupen na-
stop treh pevskih zborov.

V nedeljo 9. septembra bo
dovolj prilike za ljubitelje slo-
venske pesmi, da se navžijejo
njihovih melodij, kajti na vzpo-
redu sta kar dve večji pevski pri-
reditvi ki se vršita na isti dan,
vendar slovenski Cleveland je
dovolj velik da omogoči uspeh
prvi kot drugi in je torej upati,
da bo trud vseh prizadetih skup-
nin poplačan z veliko vdeležbo
od strani občinstva.

V avditoriju S. N. Doma na
St. Clairju se vrši koncert Mla-
dinskega zbora, katerega je or-
ganiziral naš poznani baritonist
Mr. Anton Šubelj. Ta zbor šte-
je okrog 500 slovenskih dečkov
in deklic, ki so se skozi več ted-
nov pridno učili ter bodo to pot
prvič nastopili pred javnostjo.
Naši malčki bodo zapeli celo vr-
sto naših narodnih pesmi, in ker
vemo, da je Mr. Šubelj strokov-
njak v tej panogi pevske umet-
nosti, se posetnikom nedvomno
obeta neki čisto nov in izreden
užitek. Na klavirju bo vse to-
kole spremljala Miss Vera Mila-
vec. Vsi sedeči so rezervirani
in vstopnina je 50c, 75c in \$1.
Pričetek koncerta je točno ob
3. uri popoldne.

Na Močilnikarjevi farmi pa
bo v nedeljo popoldne pevski
festival, katerega prireja tri-
je zbori, "Soča" iz Collinwooda,
"Adrija" iz Euclida ter hrvatski
cerkveni zbor sv. Pavla. Ome-
njene tri zore poučuje Mr. Fr.
Vautar. Ta prireditev je na-
menjena kot nadomestilo za na-
stop "Skupnih zborov," ki je bil
organiziran lani, ko je imel
svoj prvi javni nastop, ki pa le-
tos vsled raznih poteškoč ni i-
mel skupnega koncerta na pro-
stem. Trije sodelujoči zbori šte-
jejo 150 pevcev in pevk, ki bo-
do podali pester program umet-
nih in narodnih pesmi. Na vzpo-
redu je vsega skupaj osem
skladb. Pevski program se zač-
ne ob 2. uri popoldne, v slučaju
slabega vremena pa se bo kon-
cert vršil v Slov. Domu na Hol-
mes Ave. ob 3. uri popoldne.

Na celokupno javnost apeli-
ra, da se v čim večjem števi-
lu vdeleži obeh pevskih priredite-
v, kajti vse prizadete skupine
vršijo dobro in kulturnemu dvi-
gu koristno delo in so vredne
vseobče podpore in upošteva-
nja.

OČE ZASTRUPIL SVOJE TRI OTROKE

V Pittsburghu je obupan
brezposelni, 30 letni Stanley
Grabowski, oče treh otrok, na-
mešal strup v jabolčni paj, z
namenom da jih umori in potem
pa še sam sebe. Od treh zastru-
pljenih otrok je umrl 8 letni
Raymond, med tem ko se 9 letni
Stanley bori s smrtjo v bolniš-
nici. Hčerka, 4 letna Anna Ma-
rije je že izven nevarnosti. Oče-
ta so aretirali in je dejanje pri-
znal.

Slovenski biciklist

V Ameriki je zadnji čas po-
stal zelo živahen biciklistični
šport, v katerem se uspešno u-
dejstvuje tudi slovenski mla-
deč. Joe Medved iz 18701 Chero-
kee Ave. Pred dnevi se je vr-
šila biciklistična tekma iz San
Francisca v New York, v kateri
je sodeloval na črti med Clevel-
andom in Euclidom tudi mladi
slovenski biciklist.

SINCLAIR NA OBISKU V WASHINGTONU

WASHINGTON, 6. sept. —
Upton Sinclair je danes predlo-
žil svoj "epični načrt" vodilnim
svetovalcem predsednika Roo-
sevelta. Po razgovorih je Sin-
clair odpotoval v New York. Iz-
javil je, da je z razgovori zelo
zadovoljen. S Sinclairjem so go-
vorili notrajni tajnik Ickes,
predsednik RFC Jones, zaklad-
ničar Morgenthau, predsednik
HOLC Fahey, načelnik farmer-
ske kreditne administracije
Myers in predsednik surplus re-
liefne korporacije Baker.

Priporočila porodno kontrolno

PASADENA, Cal., 5. sept. —
V tem mestu se vrši konvencija
American Public Health Ass'n.
Nastopil je tudi izvedenec o po-
rodih Dr. Nadina R. Kavinoky
iz Los Angeles zdravstvenega
oddelka, ki je dejal, da bi se
potom primerne porodne kon-
trole ohranilo življenje tiso-
čem mladih mater. Teh-
nika porodne kontrole se je
razvila do tako visoke stopnje
gotovosti, da se potom gotove
metode, ki je povsem enostav-
na, zniža lahko umrljivost na
prezgodnjih porodih ali vsled
odprave plodu za dve tretjini,
kot tudi odprava plodu, v veliki
meri. Tako je povedal javni
zagovornik porodne kontrole,
dr. Kavinoky.

Istotako je zagovarjal po-
rodno kontrolo profesor Colum-
bia univerze dr. Haven Emers-
on.

Ker je Ameriškim materam
zabranjen pouk o kontroli poro-
dov, razven v par mestih, se
poslužujejo nasilnosti, da pre-
nečijo rojstva številnih otrok,
katerih ne morejo vzdrževati
vsled finančnih ali zdravstve-
nih ozirov. Toda nasilne od-
prave plodu ogrožajo zdravje in
napravljajo ženske nesposobne
roditi pozneje, ko bi morda ho-
tele otroke. V Združenih drža-
vah umre vsako leto od 15,-
000 do 17,000 mladih mater za
temi posledicami. Vse te žrtve
so popolnoma nepotrebne. Dr.
Kavinoky je dejal, da je to žrt-
vovanje življenja in praktični-
ranje vzrokov ki vodijo v smrt,
tako barbarsko, kot sežigati
vdove na grmadah.

Dr. Bruno Gebhard je pojas-
nil tozadevno stališče v Nemci-
ji. Nemci propagirajo sedaj po
štiri otroke v vsako družino,
kar smatrajo za zdravo iz
zdravstvenega in političnega
stališča. Država pomaga za-
koncem s posojilom v denar-
ju, da lažje dosežeta od države
zaželeni cilj, to je štiri otroke.
Država posodi gotov denar, ob
času ženitve, mladima zakonca-
ma. Na vsakega otroka, ki se
jima rodi v zakonu, jima država
zbršeno eno četrtino originalnega
dolga. Ko dosežeta število 4
otrok, je tudi dolg avtomatično
poravnal.

Razprodaja

Pri John Gorniku, 6217 St.
Clair Ave., je sedaj v teku ve-
lika razprodaja srajc in kravat.
Moškin in fantom se priporoča
za naklonjenost.

Mooney ne bo videl mrtve matere

Governer Californije je za-
vrnil prošnjo, da bi se slo-
viti jetnik smel vdeležiti
pogreba matere.

SAN FRANCISCO, 6. sept. —
Preteklo nedeljo je umrla tukaj
v starosti 85 let Mary Mooney,
ki je vsa zadnja leta svojega
življenja posvetila boju za osvo-
boditev svojega sina Charles
Mooneyja, znanega delavskega
voditelja, o katerem je dognano,
da se ponedolžnem nahaja v
dosmrtni ječi. Odbor, ki se že
leta bori za Mooneyjevo osvobo-
ditev, je prošil governerja Mer-
riama, da simu dovoli vdeležiti
se materinega pogreba, toda go-
verner je prošnjo odbil, rekoč,
da mu postava tega ne dovolju-
je.

Obrambni odbor je potem na-
znanil, da se bo truplo prineslo
v San Quentin jetnišnico, kjer
bi Money lahko poslednjič videl
obraz svoje matere, toda jetni-
ški ravatelj je izjavil, da tudi
tega ne bo dopustil. Navzlic te-
mu pa se namerava truplo po-
kojnice prinesiti v San Quentin,
če ne dalj, pa vsaj do vhoda
jetnišnice.

Štrajk v predilni indu- striji se širi

Do sedaj se je pridružilo
štrajku v predilni tovarnah ši-
rom države že 350,000 delavcev.
Trije možki so bili obstreljeni
v spopadu med štrajkarji in kom-
panijskimi deputiji v Augusta,
Ga., eden izmed njih bo najbrže
umrl. Dva sta bila ustreljena
in okrog 15 ranjenih v spopadu
pri tovarni v Trion, Ga.

Predsednik Roosevelt je ime-
noval tri člane v posredovalni
odbor, da izvedejo premirje med
delodajalci in organiziranimi
delavci. Ti so: Marion Smith,
iz Atlante, Raymond V. Inger-
sol iz Brooklyna in governerja
iz New Hampshire John J. Wi-
nana, ki je obenem načelnik te-
ga odbora.

V Clevelandu se predilni de-
lavci niso še pridružili stavki.

Slovenka postala žr- tev morskega volka

Iz Sušaka, v Jugoslaviji, se
poroča, da je pred nekaj dnevi
ogromen morski volk, tehtajoč
3,800 funtov, napadel pri plava-
nju v morju 18 let staro Agnes
Novak. Morsko pošast so ribi-
či po triurnem boju zajeli in ko
se je odprlo njen želodec, se je
v notranjosti našlo razmesarje-
no truplo dekleta. Velikansko
ribo se je poslalo v Zagreb na
razstavo.

Kultura

DRAM. DR. "VEROVŠEK"
Nocoj se vrši redna seja
dramskega društva Anton Ve-
rovšek, ob 7:30 uri v S. D. D.,
Waterloo Rd. Članstvo je pro-
šeno, da se polnoštevilno udele-
ži.

SKUPNA VAJA

Nocoj ob 7:30 uri se vrši
skupna pevska vaja zborov So-
ča, Adrija in sv. Pavla, ki skup-
no nastopijo v nedeljo popoldne
na koncertu na Močilnikarjevi
farmi. V slučaju slabega vre-
mena se zabava s koncertom
vrši v Slov. Domu, Holmes Ave.,
ob 3. uri popoldne. Vaje se vr-
šijo v Slov. Domu na Holmes
Ave.

Obsojena na smrt v električnem stolu

COOPERSTOWN, N. Y., 6.
sept. — Tu se je danes končala
obravnavna proti Mrs. Evi Coo,
lastnici gostilne, ki je bila ob-
tožena, da je radi zavarovalnine
umorila Harry Wright-a, ki je
bil pri nji zaposlen. Ona je
moškega pobila na tla, njena
prijateljica Mrs. Martha Clift
pa je šla preko trupa z avtom,
da bi izgledalo kot da je možki
postal žrtev prometne nesreče.
Ko sta bili ženski aretirani, je
Martha Clift vse izpovedala ter
pričala proti gostilničarki, vsled
česar ji je prosekucija pustila,
da je priznala umor drugega
reda, nakar je bila obsojena v
20-letno ječo. Mrs. Eva Coo
na je bila od porote, spoznana
krivim umora prvega reda in
bo morala 15. oktobra v Sing
Sing jetnišnico za svoj zločin
plačati s smrtjo v električnem
stolu.

Obravnavna se je vlekla štiri
tedne. Mrs. Coo, ki je stara 47
let in ki se je tekom procesa
vedno dobro kontrolirala, se je
stresla po vsem životu, ko je
čula pravorek porote. Ko je
stopila pred sodnika, ki je iz-
rekel smrtno obsodbo, se je
vidno opotekala. Mrs. Clift, ki
je stara 27 let ter je mati, je
plakala, ko je bila obsojena v
20-letno ječo. Le dejstvo, da
je izdala svojo prijateljico ter
pričala proti nji, jo je rešilo
smrti v električnem stolu.

Mrs. Frances Marvar

Kakor smo že včeraj poroča-
li, je preminula splošno pozna-
na in priljubljena Mrs. Frances
Marvar, rojena Eppich in sicer
včeraj zjutraj ob 12:15 v Glen-
ville bolnišnici, na operaciji. Po-
kojnica je bila rojena pred 58
leti v Kuka vasi pri Kočevju. V
Ameriko je prišla leta 1898 in
ves čas bivala v Clevelandu.
Poročila se je leta 1903. S svo-
jim možem sta vodila gostilno
na 1301 East 54th St. do leta
1919, ko je prišla prohibicija,
nakar so se preselili na svojo
prijazno farmo na Richmond &
White Rds. V zakonu se je ro-
dilo 9 otrok, 5 sinov in 4 hčere,
od katerih so trije sinovi in ena
hči že umrli. Poleg žalujočega
soproga, zapuščica pokojnica hče-
re Frances Praprotnik, Jose-
phine Smith in Christine Mar-
var ter dva sina Ernest in Ray-
mond. Dalje zapuščica tukaj se-
stro Rose Kerdel, brata Andre-
ja Eppicha, v stari domovini pa
sestro Josephine Hegler. Bila je
članica nemškega društva. Po-
greb se bo vršil v ponedeljek
zjutraj ob 9:15 iz hiše žalosti
na Richmond & White Rds. v
cerkev Sv. Marije na Holmes
Ave. ter na Calvary pokopali-
šče, kjer se jo bo položilo k več-
nemu počitku. Bila je dobra
žena svojemu soprogu ter skrb-
na mati svojim otrokom. Bodi
ji lahka ameriška gruda, preo-
stalim pa naše globoko soža-
lje!

Maple Heights se pridruži Clevelandu

Sinoči se je podvzelo prve ko-
rake od strani zbornice v Maple
Heights, da se pridruži Clevel-
andu. Predčitalo se je tozadev-
no predlogo, ki bo v jeseni dana
na glasovanje volilecem v tej
predmetni občini, da sami odlo-
čijo, če hočejo postati del Cle-
velanda, ali ne. Izredna seja
mestnega sveta bo sklicana v
par dneh v Maple Heights, da
drugič glasujejo o predlogi, kar
se mora završiti pred 15. sep-
tembrom.

10 ubitih, 22 ranjenih v tekstilnem štrajku

Šest stavkarjev padlo v spopadu s policijo
pred tovarno v South Carolini. Unije a-
pelirajo na Roosevelta, da ustavi pobi-
janje delavcev.

WASHINGTON, 6. sept. —
Štrajk tekstilnih delavcev se je
spremenil danes v krvavo orgi-
jo, ko je pod policijskimi kro-
glami padlo deset mož, med ka-
terimi je osem stavkarjev, en
policaj ter neki civilist, ki se je
slučajno mudil na pozorišču bo-
ja. Najhujši spopad se je odi-
gral pred tekstilno tovarno v
Honea Path, v South Carolini.
Kjer je danes zjutraj izbruhnila
bitka, v kateri je šest delav-
cev obležalo mrtvih. Obstrelje-
nih in drugače resno ranjenih
je bilo v stavkarskih spopadih
že 33 oseb.

Tri osebe so bile ubite v stav-
karskih bojih v Georgiji, ena pa
v North Carolini. V raznih bit-
kah je bilo aretiranih na stotine
stavkarjev.

Vlada, ki do zadnjega mo-
menta ni storila skoro ničesar,
da bi stavko preprečila, se je
sedaj zdramila. Predsednik
Roosevelt je imenoval poseben
odbor, ki je pričel z overtura-
mi za mir. Stavkovni vodja
Francis J. Gorman pa je toza-
devne overture zavrnil. "Stav-
ka se nadaljuje!" je izjavil da-
nes Gorman, med tem pa se iz
vseh delov države poroča, da
vrste stavkarjev od ure do ure
rastejo. Glasom najnovejših ve-
sti je na stavki že 362,000 de-
lavcev in delavk tekstilne indu-
strije, oziroma več kot polovi-
co.

Gorman je danes predlagal,
da predsednik Roosevelt pozove
governerje tekstilnih držav,
da nastavijo unijske člane z
deputije. Potem bo vsa nasil-
nost prenehala, je izjavil unij-
ski glavar.

Situacija po vseh tekstilnih
okrožjih je skrajno napeta in
vsak čas izbruhne lahko no-
vi boji, kajti takozvani leteči
kadri stavkarskih piketov v av-
tomobilskih karavanah hitijo od
tovarne do tovarne, pred kate-
rimi je na straži na tisoče poli-
cajev in deputijev, oboroženih s
puškami, revolverji in plinskimi
bombami.

V South Carolini in North
Carolini je v teku mobilizacije
državne milice. Za jutri so tek-
stilni tovarni sklicali posveto-
vanje v Bostonu, na katerem se
bo ukrepalo glede stavkovne
situacije. Podjetniki so očivid-
no presenečeni nad silo in odloč-
nostjo stavkarjev in bojevitost
delavcev jim je začela povzro-
čati skrbi.

Med tem pa se pojavlja na
obzorju nova stavka. Unija de-
lavcev za ženska oblačila je da-
nes odredila stavko za 1. okto-
bra. Takoj ima iti na stavko
50,000 mož in žena, kasneje pa
se jim ima pridružiti še 125,000
delavcev v bombažni oblačilni
industriji.

Stavkarski vodja je nocoj a-
peliral na Roosevelta, da nekaj
ukrene, da se preneha pobijanje
delavcev. "To je sramota za ci-
vilizacijo!" je izjavil Gorman.
Istotako pa je zveza tekstil-
nih tovarnarjev prišla v javnost
z napadom na stavkarske vodi-
telje, katere se dolži, da "upo-
stavljajo nevidno vladno," ki o-
grožja "življenje, svobodo in
lastnino." Tovarnarji priznava-

Opojna pijača za praznike

Obiskovalci Narodne zrako-
plovke tekme ki se je vršila te
dni v Clevelandu, so pripomogli
v veliki meri k izrednemu uspe-
hu prodaje opojnih pijač v Cle-
velandskih, državnih trgovinah.
Samo v soboto je bilo prodano
za \$32,000 opojnih pijač. To je
najvišja svota, ki so jo vzeli za
pijače v enem dnevu, odkar so
bile otvorene tovrstne trgovine
v Cuyahoga okraju. Največ,
kar so preje katero soboto dobi-
li v teh trgovinah za pijačo, je
bilo \$20,000. Kot poroča Al-
bert Ainsley, nadzorovatelj pro-
daje opojnih pijač v državnih
trgovinah, se promet večji od
tedna do tedna. Pred par me-
seca se je v teku enega meseca
prodalo za \$58,000 opojnih pi-
jač, kar se je smatralo že za-
dovoljivo. V juliju pa se je pro-
dava povišala že na \$71,000, v
avgustu bo uspeh še večji. K
temu porastku prodaje pijače,
so brez dvoma pripomogli tudi
prazniki.

Comrades — Pioneers

V nedeljo zjutraj, 9. septem-
bra, ob 10. uri se vrši v Gordon
Parku zanimiva žogometna igra
med igralci društva Comrades,
SNPJ in Pioneers HBZ. Sku-
pina, ki bo zmagala, bo potem
igrala z Orli za čempionstvo v
Interlodge in sicer prihodnjo
nedeljo. Skozi vsa sezono so se
vršile igre med angleško-poslu-
jočimi društvi naših organiza-
cij, ki spadajo k Interlodge.
Med njimi so bila društva: Slo-
vene Young Men's Club, SDZ,
Serbians, Spartans, SSPZ, in
Commodores, SNPJ.

Sestanek vlagateljev

Nocoj ob 7:30 uri se vrši važ-
na seja vlagateljev N. A. T. v
spodnji dvorani Slov. Nar. Do-
ma, St. Clair Ave. Posebno se
opozarja one, kateri so zadnjič
podpisali pritožbo, oziroma ugo-
vor glede načina reorganizaci-
je, kakor tudi tiste, ki niso odo-
brili reorganizacijskega načrta,
da se gotovo udeležijo, ker se
gre za zelo važno odločitev. —
Odbor.

Slovenski Sokol

Nocoj se vrši telovadba za
fante pri Slovenskem Sokolu
v Slov. Nar. Domu, ob 6. ure
naprej. Tudi vpisovalo se bo
nocoj, v ponedeljek pa se vršijo
zopet vaje za dekleta in sicer v
St. Clair kopališču.

"Collinwood Hive"

Članice društva Collinwood
Hive št. 283 T. M. so prošene,
da se gotovo udeležijo mesečne
seje, dne 10. sept. točno ob 8.
uri zvečer. — Tajnica,

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV P.T.G. & PUBL. CO.
6231 St. Clair Ave. Henderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor
Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
Po raznašalcu v Clevelandu, za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto \$6.00
Po pošti v Clevelandu za 3 mesece \$2.00
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$4.50
Za Zedinjene države in Kanado za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev \$4.00 za celo leto \$5.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at
the Post-Office at Cleveland, Ohio, Under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

103

K DNEVNIM DOGODKOM

Governor države Californije je zavrnil prošnjo Tom Mooneyja, da se ga spusti iz ječe za nekaj ur, da bi se mogel vdeležiti pogreba svoje 85-letne matere, katera je prepotovala pol sveta v borbi, da reši svojega sina iz dosmrtna ječe, v katero je bil vržen ker je bil nevaren kapitalističnim interesom.

Zgodilo se je že ponovno, da se je v takih slučajih spustilo iz ječe najbolj zakrknjene kriminalce, morilce in roparje, kajti ni je menda stvari na svetu, ki je tako vesoljna, tako globoko ukoreninjena in spoštovana kot razmerje med materjo in otrokom. Smrt matere je tragedija, ob kateri se morajo umakniti vsi drugi človeški čuti in strasti.

Vendar pa Tom Mooney ne bo smel videti mrtvega obličja one, ki mu je dala življenje, ki se je do svojega poslednjega diha z vso ljubeznijo, ki jo je zmoglo materinsko srce, trudila in žrtvovala, da ga reši iz krivičnega zapora. Izgleda, da se kapitalistični mogotci boje celo solza, ki bi zdrknile iz Mooneyjevih oči na mrtvo obličje matere.

Kogar mika, se mu tu nudi izvrsten material, da preiskuje, v čem obstoji razlika med kapitalistično zverjo in pa med zverinami v džungli...

* * *

Kri teče v tekstilnem štrajku. Deset mož je že padlo mrtvih v spopadih med stavkarji in policijo. Človek bi mislil, da delavci zahtevajo nekaj nemogočega, da se jih pobija s tako hladnokrvnostjo kot da se gre za neme živali, ne pa za človeška bitja, resnica pa je, da so njih zahteve skrajno pohlevne in čisto v skladu z vsem onim, kar se že leto in pol v Washingtonu proglasa za New Deal. Kaj so torej zahteve tekstilne unije?

Priznanje unije in da se iznova uposli vse one, ki so bili vrženi na cesto zaradi unijske agitacije; odprava priganjaških metod pri delu, zaradi katerih je ta industrija notorična; upeljava 30-urnega delovnega tedna, kar je edini način da se omili brezposelnost; in končno zvišanje mezd iz \$12 in \$13 na teden vsaj za toliko, da možem in ženam, ki so zaposleni v tekstilnih obratih, vsaj takrat kadar delajo, ne bo treba trpeti pomanjkanja in celo lakote.

* * *

Zopet in zopet smo že slišali Roosevelt in njegove svetovalce, ko so pridigali, da je edina rešitev dežele v tem, da se masno produkcijo spravi v sklad z masnim konzumom in nakupno močjo delovnega ljudstva, in to je vendar baš ono, za čemur stremi organizirano delavstvo. Zakaj se ni vlada zganila, da tekstilne magnate prisili k sprejemu čisto zmernih delavskih zahtev? Zakaj dopušča, da se pobija ljudi, ki se ne bore za nič drugega kot za priliko, da delajo in živijo kot se spodobi za človeška bitja?

Trpka borba, ki danes stresa tekstilno industrijo te dežele, je znamenje, da se med ameriškimi delavci pojavlja nov temperament. Mase delavcev so obupale, da jih odreši New Deal in zdaj so očividno pripravljene na vse — niti krvi in smrti jih ni več strah. In kar je značilno pri tem, je dejstvo, da je stavka najbolj kr-

(Dalje v 6. koloni)

UREDNIKOVA POŠTA

Proslava petnajstletnice Slov. Doma

Udeležencem proslave petnajstletnice Slovenskega Doma na Holmes Ave., ki se bo vršila v soboto zvečer, dne 15. t. m., in v nedeljo popoldne in zvečer, dne 16. t. m., se obeta, kolikor je videti iz predpriprav, ki se vrše, obilo užitka in zabave. Ako se ne motimo v razpoloženju, ki vlada po vsem Clevelandu v očigled te proslave, bo udeležba rekordna. Veliko število društev je obetal, da se bodo proslave udeležila korporativno. Od pevskih društev bodo nastopila, v kolikor je do sedaj gotovo, sledeča pevska društva: "Zarja", Jadran, Soča, Zvon, Adrija, Ilirija. Pričakuje se, da bodo tudi druga definitivno uvrščena v kaj obširni program popoldanskega koncerta. Sestava vsopreda ni še definitivno zaključena, a bo še tekom tega tedna. To nam priča, kako velike priprave se vrše in da bo proslava Domove petnajstletnice resnično pravcato narodno slavlje.

V naslednjem objavljamo vsopred slavlja, v kolikor je že danes definitivno določenega:

V soboto se bo vršil ples v zgornji dvorani. K plesu bo igrala priznana Jankovičeva godba, ki bo za ta dan pomnožena. Na razpolago bo izvrstna pijača ter nad vse okusen prigrizek, katerega bodo pripravile naše prvovrstne kuharice.

V soboto se bo vršila tudi na Domovem igrišču balinarska tekma. Pričakuje se, da bo ta večer udeležba pri plesu nad vse povoljna.

Ob poltrih v nedeljo popoldne se bo vršil gala koncert pevskih društev širšega Clevelanda. Pričakuje se, da bo nastopilo sleherni pevsko društvo v Clevelandu, v kolikor lahko po dosedaj objavljenem sodelovanju sklepamo. Učenka Slovenske šole našega Doma nam bo podala krasno deklamacijo, ki bo gotovo slehernemu ugajala. Vspored bo zaključila nad vse smešna burka, da se bo moral sleherni od srea nasmejati. Vspored v spodnji dvorani bo trajal približno do šeste ali polsedme ure. Ob sedmi uri in pol bo potem prišel ples v spodnji in zgornji dvorani. K plesu bosta igrala Jankovičev pomnoženi in Kristofor orkester. Na razpolago bo izvrstna pijača in jedalca. Zabave in užitka bo obilo, zato uljudno vabimo slehernega, da se proslave udeleži.

Veselični odbor

Izid balinarskih tekem

Katere so se vršile v nedeljo, 2. sept. na prostorih Jug. Del. Nar. doma v West Park. Tekme so se udeležili sledeči domovi: Slov. dom, Holmes Ave. S. N. Dom, St. Clair Ave.; Slov. Del. Dvorana, Prince Ave. in Jug. Del. Nar. dom, West Park. Slov. Del. dom iz Waterloo Rd., se ni vdeležil tekme. Kaj je vzrok ne vem? Upam, da se vdeležijo bodočih tekem. Namen balinarskih tekem je: poživiti zanimanje za naše delavske narodno-kulturne ustanove.

Prihodnja tekma se vrši 15. septembra na prostorih Slov.

	W. Park	St. Clair	Holmes	Prince
	Dob. Izg.	Dob. Izg.	Dob. Izg.	Dob. Izg.
Prince Ave.	1 2	0 2	0 2	
St. Clair Ave.	0 2	0 0	1 2	2 0
West Park		2 0	0 0	2 2
Holmes Ave.	2 0	2 1		2 0
	3 4	4 3	1 6	6 1

Naše kulturne prireditve

Da imamo v Clevelandu še prav lepo število napredno-zavrednega delavstva, nam je bil dokaz v nedeljo nabito polna dvorana v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd., kjer se je vršil glasbeni koncert v počast delegacije Jugoslovanske Soc. Zveze. To nam je dokaz, da naš napredni element se ne straši tudi v teh dneh nepričakovane "prosperitete" podpreti prireditve, katera je v pravi namen usmerjena.

V nedeljo, dne 9. septembra se nam nudi zopet prilika slišati vesele akorde slovenske pesmi. So se namreč zavzela tripevska društva, da priredijo skupni vrtni koncert, to so "Adrija", "Soča" in "Hrvatski zbor sv. Pavla." Koncert se bo vršil na Močilnikarjevi farmi. Skupno število pevcev in pevk je nad 150, ki bodo zapeli okrog osem pesmi. Ker vse zore podučuje eden in isti pevovodja, to je Mr. Frank Vauter in kakor sem slišal se hoče za ta krat s svojimi zbori še posebno dobro pokazati, sem prepričan, da bomo imeli med veselimi pevci nekaj časa prav lepega in zdravega užitka. Vsi prijatelji in simpatizirajoči naše pesmi ste prav prijazno vabljeni, da se tega skupnega koncerta in zadnjega piknika udeležite, za kar vam bodo naši poštvalni pevci in pevke prav hvaležni.

Kaj pa 15. septembra? Ta dan praznuje naš Slov. Dom na Holmes Ave. petnajstletnico svojega obstoja, katero bomo praznovali z koncertom, v katerega program sodeluje kar sedem pevskih zborov iz širšega Clevelanda. Priredili bodo tudi kratko veseligrro, balinarsko tekmo in ples v obeh dvoranah in ne vem kaj še vse. Pridite — ne bo vam žal.

Imamo še nadaljni dve prireditvi, katere ne smemo prezreti in to sta pevska koncerta naše mladine. Prvi se vrši v nedeljo, 8. septembra v Slov. Nar. Domu, na St. Clair Ave., pod vodstvom g. Anton Sublja, drugi pa 15. t. m. pod vodstvom našega poštvalnega kulturnega delavca g. Louis Semeta. Naša dolžnost je, da se po možnosti teh koncertov udeležimo, ter s tem damo mladini zadovoljenje in spodbudo k še nadaljnjemu udejstvovanju. Še posebno priporočam, da se udeležimo koncerta Louis Semetovih "Slavčkov," pod katerega nese-

bičem in poštvalnim vodstvom je še nadaljni obstoj kot tudi napredek zagotovljen. Zdravo!

J. J.

Še par vrsti o skupnem koncertu

Cleveland, Ohio

Da se prihodnjo nedeljo, t. j. 9. t. m. vrši skupni pevski koncert treh zborov, o tem je bilo že precej poročano, vendar pa se nam v zvezi s tem uvidi uместno podati tukaj še nekoliko pojasnil in sicer, Močilnikarjevi pikniški prostori so povečini vsem Slovencem v okolici znani, vendar pa se še dobe med nami taki, katerih pot še ni nanesla tja, zato naj bo le tem pojasnjeno, da se ta prostor nahaja kraj ceste z imenom White Rd., do kamor se pride ako vzamete v Euclidu cesto z imenom Chardon Rd., po kateri cestni vozite do Richmond R., iz katere takoj za prvim potom, ki ga prevozite, drži cesta z imenom White Rd., po kateri vozite do zato označenega napisu. Iz newburške okolice pa se najlažje pride po Richmond Rd. in do privozite do White Rd., zavijte po tej cesti in vozite do napisu.

Voznja: Za udobnost tistih, ki nimajo svojega vozila, je odbor preskrbel trucke, kateri bodo v zgodnjih popoldanskih urah vozili izpred Slov. Doma, in Slov. Društvenega Doma kakor tudi od konca poulične železnice v Nottinghamu, v poznejših urah pa le izpred S. D. D. Slov. Doma in pa od konca cestne železnice v Nottinghamu. Voznja stane samo 10c za tja in nazaj.

Prestava oziroma sprememba prostora: Ker bi znalo nastati vreme neugodno za obdržanje koncerta na prostoru vsled dežja, je odbor tozadevno poskrbel, da se koncert vseeno vrši in sicer v dvorani Slov. Doma na Holmes Ave., ob 3. uri popoldne. Torej — "Rain or shine" — prihodnjo nedeljo bo zaorila naša lepa pesem, pa bilo si to že na Močilnikarjevi farmi ali pa v dvorani Slov. Doma na Holmes Ave. S tem so vse podrobnosti v zvezi s to prireditvijo vsaj delno razjasnjene.

H koncu naj še apeliramo na celokupno slovensko javnost širšega Clevelanda, da se te lepe proslave naše pesmi kolikor mogoče številno udeleže. Vljudo vabi.

Pripravljalni odbor.

Iz nohtov se spozna zdravje

Zadnjič smo priobčili mnenje, da se da po nohtih presoditi stanje jetičnega človeka. Pariški antropolog Henri Mung'nbalthazard pa gre še dlje in pravi: "Tvoji nohti na prstih povejo vse."

Normalni nohti, ki kažejo zdravo in harmonično stanje, so gibljivi, ne krhki, ne premeški, ne predolgi, ne prekratki, ne preširoki ne preozki.

Noht (ne pretirano rezan) zavzema pol dolžine od konca prsta do prvega členka. Njegove stranice morajo teči paralelno. Njegova prava barva je lahko rožnata. V normalnem stanju je čisto gladek, lahko zapog-njen, brez madeža, brez jamic, izrastkov ali pik. Če se noht od tega opisa znatno razlikuje, kaže to na organske hibe, nagibanje h kakšni fizični bolezni.

Če je noht predolg, nagiba človek k boleznim, ki jih povzroča pomanjkanje energije, slabost.

Ako je noht prekratek, zlasti, če je preložen in skoraj štirioglat, nagiba človek k srčni bo-

ŠKRAT

Prva igra novepečenega pisatelja je bila popoln fiasco. Ob zaključku prvega dejanja so ljudje začeli vstajati s sedežev in odhajati iz gledališča, ko pa je zastor padel na drugo dejanje, je beg iz dvorane postal kar splošen. Tedaj se dvigne neki mož, dvigne roko ter svarilno zakliče:

"Ljudje božji, počakajte! — Zenske in otroci so prvi!"

Učitelj je vprašal Tončka, če more pojasniti, kaj je hrbtenica. Tonček vsane in odgovori: "Hrbtenica je dolga in gibčna kost. Na enem koncu te kosti čepi glava, na drugi pa človek."

Janezek: "Kdo ima pri vas ključ od hišnih vrat?"

Francek: "Mati!"

Janezek: "In ključ do blagajne?"

Francek: "Mati!"

Janezek: "Ali vaš oče sploh nima nikakega ključa?"

Francek: "O, da, ima ključ — stenske ure!"

OCEANSKO SPALNO LETALO.

Znani izumitelj Focker je zgradil na Holandskem krasno potniško letalo, ki je namenjeno za redno progo Amsterdam—Nizozemska Indija in je sijajno prestalo poskusni polet. Vsa dolga pot bo opravljena v teku 48 ur. Mogočen dvokrovnik ima pet mož posadke, 32 potniških sedežev in 16 spalnih ležišč. Ta so zavarovana pred ropotom motorjev z neprodirnimi pregradami. Poleg štirih spalnic in velike sobe za potnike ima letalo jedilnico, točilnico, kuhinjo, toileto in kabino za zdravnika.

lezni kakor tudi k živčni pobotosti.

Čisto kratek in zelo širok noht kaže dražljivost in nevra-stenijo.

Preveč trikotni nohti kažejo, da se je bati hrbteničnih bolezni in paralize.

Trapecasti nohti izdajajo bole-stno domisljijo.

Ozki nohti kažejo, da zdrav-je ni pretrdno.

Nohti mandeljeve ali orehove oblike kažejo, da arterični sist-em ni preveč odporen.

Če so vsi nohti konveksni, to se pravi, če se bočijo od kore-nine proti koncu, je to znak, da človek bolega na dihalnih orga-nih. Če so posebno konveksni, je to pogosto znak obolelih je-ter.

Ako jih gledamo od konca prstov, imajo normalni nohti o-bliko loka. Če se ta krivulja konča nenadno, če se stranici stiskata kakor pri strehi, pome-ni to poapnenje žil.

Ako je noht kazalca zelo iz-bočen kakor kupola, je to znak bolezni na pljučih.

Če je nohtov lok tako močno izbočen kakor polkrog, kaže to na samozastrupljenje po kom-od tega opisa znatno razlikuje, kaže to na organske hibe, na-gibanje h kakšni fizični bolezni.

Če je noht predolg, nagiba človek k boleznim, ki jih povzroča pomanjkanje energije, slabost.

Ako se lahko zdrobe v prah, kaže to na težave z žlezami, kar zadržuje notranje izločanje.

Elektrika iz zemeljskih globin

Kakor pesem bodočnosti, v resnici pa je človek že napravil prve korake, da postavi zemeljsko toploto v svojo službo.

Anglež Parson, genialni izumitelj parne turbine, očetuje misli, ki se nam vidi danes sicer še tehnična utopija, a bo morda že jutri uresničena človeštvu in njegovemu razvoju v prid.

Znano nam je, da postaja toplota tem večja, čim globlje prodiramo v globino zemlje. Vsakih 33 m globlje pomeni 1 stop. Celzija več. Že v globini 5 do 6 km mora biti ta notranja zemeljska toplota tako velika, da se vsa voda spremeni v paro, v desetkratni globini bi se stabilje še skoraj vse kovine, a še globlje spodaj se morajo vdati že najtrši graniti. Kaj nam je v dobi, ko napovedujejo že konec zemeljskih premogovnih zakladov, bližje nego misel, da bi izkoriščali te ogromne toplotne zaloge, ki so zaprte v notranjosti naše premočnice?

Naši najgloblji rovi segajo danes sicer komaj v globino 5 km, toda skoraj ni dvomiti, da bomo mogli nekoč s svojimi tehničnimi pripomočki vsaj še enkrat globlje. In tu bi po Parsonovi zamisli lahko namestili stroje, ki bi lovili vodno paro in jo dovajali turbinam, ki bi njeno silo spet spreminjale v električni tok. Vir te energije je praktično neizčrpen in tako ogromen, da mu med sedanjimi, praktično izkoriščanimi viri energije ni para.

Prav te dni so poročali iz Japonske, da je prišla 250 km od Tokija obratovati velika elektrarna, ki izkorišča zemeljsko toploto. Seveda ni v ta namen segla v globina 5, 6 km, kar ji tudi ni bilo potrebno, kajti zemeljska toplota prihaja tu skoraj sama na površje zemlje. Elektrarna se dviga na obsežnem vulkanskem ozemlju, kjer je bilo treba izvrtati samo po 100 m globoke rove, da je po njih siknila vroča para v zrak. To paro so zajeli v kotle pod primernim pritiskom, jo napeljali na turbine, ki ženejo mogočne generatorje. V generatorjih se proizvaja električni tok, a če po vaseh okrog tega ozemlja v prijaznih sobah zvečer zagorijo električne žarnice, tedaj svetijo v teh žarnicah prav za prav zemeljska toplota.

Nova elektrarna, ki je ena največjih na Japonskem, pa nikakor ni prva svoje vrste. Že pred četrto stoletje je pričelo v Italiji, na vulkanskih tleh pri kraju Larderellu obratovati slično podjetje. Že v časih pred svetovno vojno so tu izvrtali po 80 m globoke rove, da bi napeljali podzemeljsko paro na turbine. Elektrarna pa je pričela obratovati šele med vojno in je bila z več nego 10.000 kilovati zmogljivosti za dolgo časa največje podjetje te vrste na svetu. Danes zahtevamo že dosti več in pred nekoliko leti je začela nastajati podobna centrala, samo neprimerno večja, na japonskih tleh. Delo je sedaj končano in ljudje že uživajo njegov plod.

Nesreče iz elektriko

Treba je ravnati hitro in ne obupati pri oživljanju žrtev.

Nozgoe in nesreče po dotiku z vodnim visoke napetosti so v principu podobne nesrečam po blisku — samo da so številnejše. Če je na mestu smotrna in pravočasna pomoč, lahko dosežemo še mnogo, lahko rešimo marsikatero življenje. Treba se je varovati napak pri poskusih za ožvitev žrtev.

Glavna napaka je ta, da se ti poskusi v splošnem pričnejo prekasno. Posebno hudo se ta napaka maščuje, če menimo, da moramo rudarja, ki se je z elektriko ponesrečil pod zemljo, spraviti šele na beli dan. S tem izgubimo toliko dragocenega časa, da se ponesrečenec dostikrat že med prevozom zaduši. Podobno je seveda v velikih tovarnah, zavodih i. t. d., kjer mislimo, da je treba ponesrečenca odnesti najprej v obvezovališče ali k vratarju. S poskusi za rešitev pričnimo tedaj takoj.

Druga velika napaka je ta, da trajajo ti poskusi običajno prekratko. V mnogih primerih se je pokazalo, da je imel ponesrečenec šele po več urah prve znake življenja. Pred kratkim je strela v Hannoveru tresčila v tri vojake. Prvega so oživili po dveh urah, drugega šele po štirih in samo pri tretjem ni trud pomagal nič. Vsekako nam ta primer dokazuje, da je mogoče ponesrečenca zaradi elektrike spraviti čisto po večurnem naporu v življenje in da ne smemo prekmalu izgubiti poguma.

(Dalje iz 1. kolone)

vava in nasilna v južnih državah, kjer bivajo čistokrvni 100-procentni Amerikanci, ne pa inozemski nasejenci in "rdeči elementi," katere se v Ameriki tako rado krivi za vse nasilnosti v industrijskih konfliktih.

CVET IN SAD

Spisal Jos. Jurčič

OSEMNAJSTO POGLAVJE

Znano ime.

"Oh moj bog, pogledj Pavlina, kaj se je naredilo! Da moja glava vse pozabi!" Tako je vzdihnila Matilda, na vrtu čez gredičo pripoginivši se.

"Kaj se ti je primerilo?" vpraša Pavlina in pride bliže.

"Moj ljubi rožmarinček se suši!" toži v otročje žalostnem glasu mlajša sestra. "Mrzla slana ga je zadušila predsončnim menda. Glej, kako so perešca vela in povešana. Da se nisem domislila izpuliti in v lonec presaditi ga!"

"Morda se še prime! Takoj ga izruj in presadi."

"To je škoda," pravi Matilda in s svojimi belimi prstki, o katerih bi bil še marsikateri drugi rekel, da niso za prstena tla razkopavati, razbrska okrog korenin rožmarinovih in ga naposled nalahko izpulji.

Vsadita potem pozabljeno rastlino v lonec in jo zalije, da bi se bolj gotovo prijala.

"Ali veš, da je to pomenljivo, da ti rožmarin ravno to jesen pozebe?" pravi Pavlina šaljivo, ko sta sedeli potem skupaj na klopi pred hišo.

"Zakaj?"

"Le pomisli malo."

Matilda zardi in se posmeje: "Od tebe pa res ni lepo, da na vraže veruješ. Ti, ki se znaš včasih tako ustopiti kakor kak mož modrosti. Že vidim, da nisi — no, tako posebno pri veliki pameti, kakor sem mislila."

"Rožmarin ima med ljudstvom simboličen pomen. Le vprašaj našo Miciko ali katero drugo dekle, pa ti pove, kaj rožmarin pomeni."

"Ti bi me rada v strah pripravila. Le čakaj, vrnilo se ti bo."

"Kako v strah?"

Matilda, ki je nekaj premislila, ne odgovori.

"Ti, Pavlina! povej, me li imaš rada, potlej te bom nekaj vprašala," pravi čez nekaj časa resnobneje in svoje pletenje, pol dodelano nogavico, položi v naročaj.

"Tako vprašaš kakor kralj Lear, jaz bom pa tako odgovorila kakor Kordelija; ali ti je všeč?" reče Pavlina.

"Naj bo! — Povej mi, zakaj mi nečeš razodeti, kako sodiš mojega Alberta, barona?"

"Ljuba moja, v svoji reči si sama najboljša sodnica, ne? Ti ga najbolje poznaš."

"Jaz čem pa slišati, kaj ti praviš, če tebi dopade?"

"Ali ne bi bila ljubosumna, ko bi se ti jaz kar hvalila, kako zelo in zelo mi dopade?"

"Nikoli."

"Bog ve. Sumnost je večna spremljevalka ljubezni, le verjemi."

"Jaz se ne šalim, zares mi povesi."

"No, gospod Albert, baron, ženin Matilde Gorčeve, je lep, uljuden, prijazen mlad mož; kaže se, da ima dober okus, zna se v družbi galantno vesti, ima lepe, bele zobe, bogat je, zna —"

"To so vnanjosti. To sama vidim. Jaz hočem vedeti, kako ti njegovo notranjo vrednost, njegovo značaj ceniš."

"Preveč terjaš. Kako morem o človeku naravnost izrekom soditi, ki ga le po vrhu poznam! Morala bi brez trdne zavesti ali

pa brez krščanske ljubezni govoriti. Saj veš, da je z menoj še prav malo govoril."

"Zakaj pa druge ljudi tako hitro poznaš?"

"Morda se motim večkrat. — Glej, to je prav dobro, da sta z očetom odrinila zoper baronovo željo zakonsko zaročbo. Opazuj ga med tem časom in spoznala ga boš še bolj natanko. Jaz ti v tej reči ne morem veliko drugega svetovati. Ko bi ti rekla, da ga nikar ne jemlji, morda bi te odvrčala od sreče, s prigovarjanjem morda bi ti slabo ustregla za prihodnost. Svoje srce povprašaj za svet pa oči odprte imej."

Matilda je gledala v tla, okoli nje je nekaj genilo kakor na jok.

"Ti nečeš odkritosrčno z menoj govoriti, kakor si sicer," reče.

To očitje je morda bilo na pravem mestu. Pavlina je v srce zbudilo.

"Naravnost ti povem, da bi jaz z baronom ne bila srečna. Ti pa, kakor za trdno mislim, bodeš."

"Veruješ, da bom?"

"Da."

"Kar ti veruješ, jaz tudi," pravi po precej dolgem molčanju Matilda zopet vesela.

Dekle pride iz veže in nese v roki majhno tenko knjižico. Da jo Matilda in pravi, da je to stvarco našla na vrtu.

"To je zapisnik, dnevnik menda. Že vem, kdo je to izgubil. Gospod Retelj z Zabrezja. Včeraj je bil tukaj, ko tebe ni bilo doma," pravi Matilda.

"Spravi in daj mu nazaj, kadar pride," reče Pavlina.

"Malo moram pogledati, kakove skrivnosti ima zapisane."

"Ne, to ni pošteno. Čitati ne smeš, kar ni tebi pisano. Nikar ne odpiraj."

"Zakaj pa izgublja? Če neče, da bi kdo videl, kaj ima tu notri, naj bi bolje spravil."

"Tako indiskretni ne smeva biti. Jaz še pravim, da je najbolje, da daš dekli nazaj naj mu ona izroči, kadar pride da še misliš ne bode, da sva brali. Morda bi mu bilo zelo neprijetno. Človek marsikaj zapiše, kar ni za tuje oči namenjeno."

"Samo majhno bom pogledala, čitala ne bom," pravi Matilda in odpre zapisno knjižico. Na prvi strani je bilo res Leonovo ime, dalje pa so bili listki razen treh še vsi nepopisani.

"Glej, nekaj je padlo na tla," pravi Pavlina.

Sestrična pobere karto in jo pogleda. "Franc Vesel, c. k. gim profesor" — je bilo zapisano.

"Tu je ena karta; menda ti stega puščavnega profesorja, ki Leon zmerom govori o njem in ki bode te dni odšel."

"Spravi, kaj nama mar!" pravi Pavlina in ne pogleda od svojega dela.

"Ondaj eno nedeljo sem ga videla v cerkvi. Še precej lep človek je, nekaj ponosnega ima na sebi in prav ljubeznjive oči. Zato se čudim, kako more res biti, kar mi je gospod Retelj pravil, da namreč ženske sovraži in nam zabavlja, vsem od kraja. Jaz bi bila prav rada videla, da bi ga bil Leon z Zabrezja enkrat k nam pripeljal, posebno zato, ker pravi, da ima mnogo

duha. Ali razumeš ti, kako more mlad pometen človek, in Leon trdi, da je ta prav pameten (česar pa jaz ne verjamem), iz ljubezni in vsega lepega resno šalo delati? Ko bi bil k nam prišel, jaz bi si ga bila upala prav dobro obdelati."

"Ta človek je lahko prav razumen."

"Prav neumen je. Ime ima pa prav znano, le poglej!"

"Kako se piše?"

"Franc Vesel," rekši poda Pavlini karto.

Ali si že kedaj v lepi poletni noči kot samotni premišljevalec zrl v jasno nebo, kjer je neštene tisoče zvezd migljajo, moj ljubi bralec? In ker si, ali si videl, kako se zvezda utrne, kako se čudovit žarek ulije čez nebo, pa le za en hip, za en trenotek? Gotovo si videl. In če te vpraša človek, ki tega ni še videl z lastnimi očmi, ali mu moreš to prikazen popisati tako, da si jo bode mislil, kakor si jo ti misliš? Ne, tega ne moreš.

Tudi človeško srce je kakor nebo. Giblja se v našem srcu, ki pridejo in zginajo kakor blisk. Kadar je čutimo, ne moremo oči odprtih imeti, slepe nas; kadar pridejo, puste le sled za seboj, njih samih ne moremo gledati. Doma so iz višje, ga, nam tujega sveta. Pomenljivo misel ima tedaj vera slovenskega naroda, ki zvezdne utrine imenuje: svetinje, ki z neba pridejo v male zapuščene cerkvice in kapelice svetnikov obiskat.

Po tej opombi lahko tvoji domišljiji in dobremu srcu prepričam razložbo, kako je bilo Pavlini, ko je znano ime slišala, ko je v roki imela in spoznala podpis tistega moža, katerega podobno je v spominu nosila leta in leta.

Tedaj živi še!

Pa v njenem obližju je bil! Gotovo je vedel zanjo, slišati je moral od nje, in ni je poiskal! Ali je mogoče, da se je še domislil?

Obledi, karta ji pade z rok.

"Tebi je slabo, pojdi, greva

in sobo," pravi Matilda in jo skrbljivo za podpažduho prime.

Molče se da sestrični v sobo peljati. Tam se zgrudi na kanepe in solze se ji udero.

DEVETNAJSTO POGLAVJE

Nekaj dogodbe iz prejšnjega časa.

Na tem mestu se moramo nekoliko let nazaj ozreti in nekatere dogodke iz preteklosti povzeti v pojasnjenje in večjo razumljivost nekaterih prizorov in opomb v prejšnjih odstavkih.

Pred kakimi osmimi ali devetimi leti je v tretjem nadstropju precej velike mestne hiše stanovala vdova Zlatovec s svojo sedemnajstletno hčerjo Pavlino. Njen mož, doslužen cesarski okrajni predstojnik, bil je umrl nekaj let potem, ko se je bil v mesto preselil.

Penzija, katero je vdova zase in za svojo hčer dobivala, ni bila velika, in ker ranjki gospod Zlatovec ni znal na stran devetih, bilo je tudi njeno gotovo imetje komaj imenovanj vredno. Vendar žena ni hotela izseliti se iz stanovanja, v katerem je njen mož umrl, dasi so drugi hišni ljudje po pravici dejali, da je stanovanje s štirimi sobami za dve nepremožni ženski neumna baharija, in čeravno je sama vedela, da preveč njenih gotovih prihodkov gre samo za prebivanje in kurjavo. Ali kraj, kjer se je od moža za vselej ločila, je bil ženi svet, tukaj je hotela tudi sama umreti. Da bi se kvar tega preobilnega potroška pokrila, delali sta mati in hči za neko prodajalnico. Zraven tega pak je vdova oddala v drugi najem tretjo sobo, ki je k njemu stanovanju spadala, pa svoj poseben vhod imela.

COAL — PREMOG

Pri nas lahko naročite najboljši premog in drva.

Dobra postrežba

KOREN IN CHAPIC

14705 SARANAC ROAD

MULberry 3575

Stanovale sta tu dva mlada človeka, prvi je bil nižji poštni uradnik, drugi učence poslednjega latinskega razreda.

S početka se s svojo gospodinjo in njeno hčerjo nista pečala več kakor toliko, kar je moralo biti, to je: ob mesecu na plačilni dan in sicer včasih staro, ki je pogledat prišla, čez jima dekla vse redno snaji in prinaša, česar je treba. Mlajša je bilo mogoče le zjutraj včasih pozdraviti; čez dan sta tako morala po svojih opravkih in sta bila malo doma. Eden je moral v kanceliji sedeti, eden v učilnih klopih učitelje poslušati in potem v premožnih hišah otrokom sam učitelj biti.

Baš ne vemo, kako je počasi prišlo, da se je mlajši med njima, študent, bolj seznanil s staro materjo Zlatovčevno. Vemo pa, da je bilo ženi vse, če je pozimskih večerov večkrat k njej in njeni hčerki v sobo prišel in jima kaj lepega čital ali pomenkoval se z njima o tej in tej reči. Obnašal se je spodobno, spoznala ga je, da je priden, redoljuben, mladenič, lepo je bral, govoril pametno, znal biti vesel in resnoben ob pravem času in, kar se njegove vnanjosti dostaje, ni mu bilo ničesar reči, ob enem: čuda ni, da je bila

ženica vesela njegovega tovarištva, tem bolj, ker je bila večji del s svojo hčerjo sama in ker je vsakega dobrega človeka rada imela.

Hči njena, Pavlina, je malo govorila z njim. V delo zamišljena je pa vendar vedno pazljivo poslušala, kaj gospod Vesel in mati govorita. Če jo je kaj vprašal, pogledala ga je, odgovorila, pa naglo zopet oči povesila. Kadar je zvečer v sobo prišel, bila je vesela, dasiravno so to veselje ni drugače kazalo, kakor morda v neki hitrosti, s katero je vasovalcu stol pripravila. Kadar ga ni bilo, morala

jo je mati kako reč dvakrat vprašati, predno je odgovorila.

(Dajje prihodnjic)

POPOLNA ZALOGA

trebušnih pasov, elastičnih nogavic in pasov za kilo. Izvrstno zdravilo recepte točno in zanesljivo. Dostavljamo na dom kamorkoli.

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd. Slovenska lekarna

MI plačamo "cash" denar za zbiranje vloge v posojilnicah. Prinesite vaše hranilne knjižice k

MR. SIBERT

Pratt and Williams

850 EUCLID AVE., ROOM 428

CHerry 7563

Uživajte le sveže in čisto mleko!

PRI DOMAČIH MLEKARNAH DOBITE VEDNO NAJBOLJŠO POSTREŽBO.

EAST 66th ST.

DAIRY

NICK SPELIC

HENDERSON 2116

Točno postrežemo s svežim mlekom in smetano.

1007 EAST 66th PLACE

Postanite odjemalka mleka pri

JOSEPH GLAVAN

MLEKARNA

1166 EAST 60th STREET

Prvovrstno mleko in smetano dobite pri

RACE DAIRY

1028 EAST 61st STREET

HENDERSON 1786

MAYFLOWER DAIRY CO.

1083 EAST 68th STREET

HENDERSON 4926

ima vedno na razpolago naj

boljše mleko in smetano.

John Janc, lastnik.

ANTON

ZNIDARŠIČ

MLEKARNA

kjer vam točno postrežemo z najboljšim mlekom in smetano.

6203 EDNA AVENUE

HENDERSON 7963

CLOVER DAIRY

Joseph Meglič, lastnik.

1003 EAST 64th STREET

ENDICOTT 4228

Pri nas dobite točno postrežbo in najboljše mleko in smetano.

WILLOW FARMS DAIRY

Rose Urbančič, lastnica.

1172 NORWOOD ROAD

ENDICOTT 3457

Mleko, smetana in sir je vedno sveže v naši mlekarni.

FRANK PETROVČIČ

682 EAST 162nd STREET

GLENNVILLE 5481

V naši mlekarni, ki je najmodernejša urejena, dobite vedno dobro čisto mleko, sir in smetano.

EUCLID DAIRY

515 EAST 200th STREET

Moderno urejena mlekarna.

Mleko — Smetana — Sir

KENMORE 0515

Louis Starman, lastnik

DOLSEK DAIRY

Frank Dolsek, lastnik

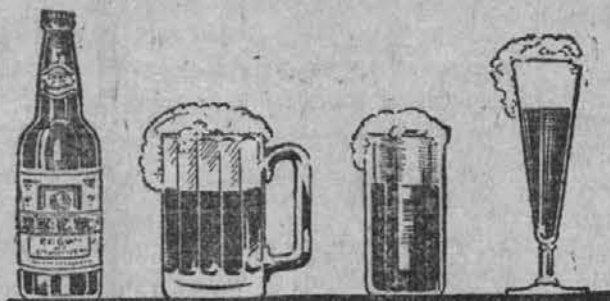
448 EAST 158th STREET

Nasha mlekarna je moderno opremljena, zato je tudi naše mleko, smetana in sir vedno 100% glede čistote in vrnosti.

KENMORE 1272

MLEKO TUDI DOSTAVLJAMO NA DOM!

Živijo!

Na zdravje!

Tu si boste ohladili žejo in pokramljali z znanci.

Anton Kotnik

7513 St. Clair Ave.

Beer Garden—6% pivo, žganje in vino.

Jack Sušel

1301 E. 54th St.

Beer Garden—restavracija Balneanje

Frank Mihčič

7202 St. Clair Ave.

6% pivo, vino in dober prigrizek

PIVO 5c—10c

Cigare, cigareti, slaščice, in solske potrebščine.

Mrs. Mary Kushlan

CONF.

6415 St. Clair Ave., SND

ZGANJE — PIVO — VINO

in okusen prigrizek dobite vedno v

Kramerjevi Gostilni

747 East 185th St.

LEISY IN BERGHOFF PIVO

dobite pri nas

Cigare, cigarete in slaščice

Frank Jakos

669 East 159 Street

V Golobovi

RESTAVRACIJA

dobite vedno dobro domačo hrano in fino pivo. Se pripravljamo

6314 St. Clair Ave.

PIVO — VINO — ZGANJE

Okusen prigrizek dobite v

Corner Cafe

18507 ST. CLAIR AVE.

Priporočata se Mrs. Rodica in sin

GLENN PARK CAFE

1049 E. 185 ST.

Vino na galone ali sode (Tax paid).

Prigrizek—6% pivo in vino.

C. J. YANCHAR

V NEDELJO, 9. SEPTEMBRA

PROSLAVA SLOV. PESMI

NA MOČILNIKARJEVI FARMI
V slučaju dežja pa ob 3. uri popoldne v Slov. Domu na Holmes Ave. Vljudno vabimo t. z. ZDRUŽENI PEVSKI ZBORI.